

VWS OMGEVINGSANALYSE COVID-19

Analyseperiode 10:30 uur d.d. 26 mei – 10:30 uur d.d. 27 mei

5.1.2e Directie Communicatie

Wie is getroffen? (1 ^e ring)	Wie is betrokken? (2 ^e ring)	Wie voelt zich betrokken? (3 ^e ring)
<ul style="list-style-type: none"> Nederlanders overleden aan COVID-19 Besmette nertsenfokkers Besmette arbeidsmigranten Verpleeghuisbewoners Mensen met een beperking Sportscholen en bowlingbedrijven 	<ul style="list-style-type: none"> Familie, vrienden, omwonenden van getroffen Nederlanders Omwonenden van nertsenfokkerijen Bedrijfsarts en arbodienst 	<ul style="list-style-type: none"> Algemeen publiek Politici Bestuurders in regio's met nertsenfokkerijen ActiZ

Samenvatting

- De zorgen rond de nertsenbesmettingen komen wat breder in beeld. Omwonenden van besmette fokkerijen voelen zich niet serieus genomen. stichting Mens, Dier & Peel noemt het 'bizar' dat signalen vanuit de sector zelf worden genegeerd. Minister Schouten moet zich niet verschuilen achter onderzoeken, maar moet ingrijpen. Volop verwijzingen naar Q-koorts, wat de angst en onrust extra voedt.
- Tijdens een extra raadsvergadering gisterenavond zei de gemeente Gemert-Bakel dat besmette nertsenfokkerijen meteen moeten worden geruimd. Er is een brandbrief naar minister Schouten verstuurd.
- Voor een deel van de Kamer is het niet uit te leggen dat er niet meteen wordt geruimd. D66-Kamerlid Tjeerd de Groot: "Als we één ding hebben geleerd van dierziekten, zoals Q-koorts, is dat je direct de meest vergrijpende maatregel moet nemen."
- Naast de nertsen ook nog ruimschoots aandacht voor de besmettingen van arbeidsmigranten in de vleessector. "De anderhalvemetersamenleving geldt niet voor arbeidsmigranten", is het beeld. De focus ligt vooral op de uitzendbureaus die te veel macht hebben en schuld zouden dragen voor de besmettingen. "Met dertig man een keuken moeten delen", zo verbeeldt Volkskrant het.
- FD schrijft op de voorpagina dat besmette werknemers wellicht onder druk zijn gezet door het uitzendbureau om tóch te gaan werken in een van de Vion-slachterijen.
- Bedrijfsartsen en arbodiensten voelen zich buitenspel gezet doordat mensen zich straks direct bij de GGD kunnen laten testen, met alle risico's van dien: "Zonder een onderbouwd advies zou het gevaar bestaan dat werknemers te vroeg weer naar hun werk gaan en daar alsnog collega's besmetten." In een brief aan minister De Jonge uiten ze hun zorgen.
- Verpleeghuizen willen dat de strenge bezoekregels sneller worden verruimd. Nóg twee maanden maar één bezoeker per bewoner toelaten, is volgens ActiZ een 'te zwaar offer', schrijft AD op de voorpagina.
- Verderop in de krant beschrijft de krant het dilemma in deze kwestie: "wat weegt zwaarder: de kans op corona, of sterven in je eentje?" AD stelt dat VWS hierin vooral heel voorzichtig opereert.
- Media berichten over het OMT dat nog geen advies geeft inzake het eerdere openstellen van sportscholen. NL Actief wilde nog niet reageren op 'speculaties in de media'. NOS meldt vanochtend dat een grote coronauitbraak in Zuid-Korea gelinkt is aan fitnessclubs.
- Bij het College voor de Rechten van de Mens regent het meldingen over de anderhalvemetersamenleving. Op een geopend meldpunt komen veel klachten binnen. College-voorzitter Adriana van Dooijeweert noemt deze ontwikkeling zorgelijk. "Iedereen moet gelijkwaardig mee kunnen doen aan onze maatschappij. Sinds de coronacrisis zijn de zorgen over de toegankelijkheid voor mensen met een beperking toegenomen."
- De WHO waarschuwt voor een mogelijke tweede piek binnen de huidige (eerste golf) en laat landen weten voorzichtig om te gaan met de versoepelingen. "We zijn er nog lang niet."
- Media hebben als laatste veel aandacht voor het OV. Die zijn voorbereid op de versoepelingen vanaf 1 juni, maar vinden het spannend. OV-NL-voorzitter Pedro Peters durft niet met zekerheid te stellen dat het gaat lukken. "Eén ding is zeker: repressie, hogere boetes en nog meer politie gaat niet werken. De mensen moeten het echt zelf doen, anders wordt het niks."

Karakterisering berichtgeving

- Media hebben minder interesse voor de MCCb van vandaag. Ze melden kort dat er vanmiddag crisisberaad plaatsvindt met een besluit over de sportscholen en sauna's. Verder melden media sec dat de komende twee woensdagen er ook nog crisisberaden plaatsvinden. Daarna besluit de MCCv over een mogelijk vervolg.

- Volkskrant schrijft op de voorpagina: 'met dertig man een keuken delen' en beschrijft in een sfeerreportage 'zo wonen de mensen die uw karbonade snijden'.
- NRC wijdt een artikel aan de groepsimmunitet die 'tergend traag zou komen'. Van de Europese bevolking is amper 3 tot 5 procent immuun zijn tegen het virus. En toch zou er nog hoop zijn op groepsimmunitet.

SISOS (Slachtoffers - Identiteiten – Schade - Oorzaken - Scenario's)

Slachtofferaantallen

- Het aantal coronapatiënten op de IC is gedaald naar 188; 35 minder dan op maandag, de grootste daling in twee weken tijd. 1 persoon wordt in Duitsland behandeld. Verpleegafdelingen van ziekenhuizen behandelen 698 coronapatiënten. Op de IC's liggen verder 499 niet-coronapatiënten.
- 99 van de 2.100 medewerkers uit het basisonderwijs en de kinderopvang die zich de afgelopen weken hebben laten testen, bleken besmet; dat is 2,8% uit deze beroepsgroepen die een test heeft ondergaan

Identiteiten

- Alle medewerkers bij vleesverwerkingsbedrijf Vion in Groenlo zijn getest op het coronavirus. Dat heeft voor zover bekend niet geresulteerd in nieuwe positieve tests, meldt de veiligheidsregio.

Schade

- Ziekenhuis St Jansdal moet deze week operaties annuleren na een corona-uitbraak op een reguliere verpleegafdeling in Harderwijk. Van de zeventien mensen die daar lagen, zijn er vier positief getest. Alle zeventien patiënten worden in isolatie verpleegd. St Jansdal was net weer begonnen met het opstarten van de reguliere zorg. Maar omdat coronapatiënten in isolatie verpleegd moeten worden, neemt de druk op de kliniek toe en is er onvoldoende capaciteit om alle operaties door te laten gaan. Het gaat om niet-spoedeisende, geplande operaties tot en met komende vrijdag.

Informatiebehoefte

Welke informatievragen leven er bij getroffen?

- Op de social kanalen van minister De Jonge vragen mensen zich af of ouderen in verpleeghuizen nu ook weer naar buiten mogen. Ook willen ze weten wanneer zij weer meer dan één vaste bezoeker mogen ontvangen. Mensen geven op de corporate VWS-kanalen aan dat de sportscholen 'voor onze gezondheid' weer open zouden moeten. Er wordt met klem gevraagd door te gaan met de persconferenties, "het geeft anders een gevoel van: 'zoek het maar uit'".

Hoe wordt het incident omschreven (welke facts en figures worden benoemd)?

- Een onderzoeksteam van het Amsterdam UMC wil het coronavirus 'ontkronen'. Hoogleraar en oncologisch onderzoeker Arjan Griffioen ontwikkelt een vaccin dat zich specifiek richt op de uitsteeksels die het virus zijn kroonachtige vorm geven. Het vaccin moet antistoffen aanmaken die zich hechten aan de uitsteeksels van het virus, zodat voorkomen wordt dat het virus cellen binnendringt en zich verder vermenigvuldigt.
- Het Verenigd Koninkrijk gaat het antivirale middel remdesivir beschikbaar stellen aan Covid-19-patiënten die daar mogelijk bij gebaat zijn. Het Britse ministerie van Volksgezondheid werkt daarin samen met farmaceut Gilead. Het ministerie liet weten dat de eerste resultaten van meerdere klinische proeven uitwijzen dat het middel de herstelduur van mensen die ziek zijn geworden van het coronavirus met vier dagen kan verkorten. Patiënten die er het meeste baat bij hebben zullen het middel als eerste krijgen.
- Het technologieconcern 3M (bekend van schuurpapier, gele post-it-plakkers en Scotch-plakband) gaat zijn productie van ademhalingsmaskers voor de zorg in een jaar verdubbelen tot twee miljard stuks.
- Door de strenge coronaregels zouden zwangere vrouwen ongewild in situatie terechtkomen die traumatisch zijn. Vrouwen moeten soms zelfs bevallen zonder hun partner. In veel ziekenhuizen zou er maar één zelfgekozen persoon bij de bevalling mogen zijn. De NVZ herkent de verhalen en betreurt dat dit gebeurt. Het is aan de ziekenhuizen om te bepalen hoe ze met de maatregelen omgaan. Wel zegt de vereniging te zien dat ziekenhuizen "langzaam wat soepeler worden, omdat de cijfers zich positief ontwikkelen".

Nertsen

- Nertsenfokkerijen waar het coronavirus is vastgesteld, moeten direct worden geruimd, vindt de gemeente Gemert-Bakel. Dat werd duidelijk tijdens een extra raadsvergadering dinsdagavond vanwege de zorgen over corona op nertsenfokkerijen. Omdat de gemeente die beslissing echter niet zelf kan nemen, gaat er nu een brandbrief naar minister Schouten.
- De belangrijkste punten die dinsdagavond werden genoemd tijdens de vergadering: 1) Een nertsenfokkerij met corona onmiddellijk ruimen. 2) Ophokplicht voor katten en honden in een straal van vijfhonderd meter

rondom een besmette nertsenfokkerij. 3) Bij het vermoeden van besmetting op een nertsenfokkerij in omgeving waarschuwingborden plaatsen. Direct handelen, niet wachten op uitslagen en niet pas na een week informeren.

Vleessector

- Om sluiting van slachterijen te voorkomen, presenteerde de sector voor vleesverwerkende bedrijven gisteravond extra maatregelen om veiliger te kunnen werken aan minister Schouten.
- Het getroffen Vion beloofde de minister een reeks verscherpte maatregelen door te voeren zodat er veilig gewerkt kan worden bij het bedrijf. De aanvullende maatregelen die Vion voor ogen heeft, reiken tot buiten de werkvloer, blijkt uit een persbericht van de vleesverwerker. Zo gaat een speciaal team van het bedrijf een analyse maken van de woonomstandigheden van een deel van zijn medewerkers. Het team zal zich voornamelijk richten op gezamenlijke leefruimtes. "Waar wij problemen waarnemen, zullen wij de betreffende medewerkers in bescherming nemen en thuis in quarantaine laten gaan en vervolgens voor vervangende woonruimte zorgen", stelt het bedrijf. Ook in het veiliger vervoeren van zijn medewerkers gaat Vion extra inspanningen leveren door ruimere bussen beschikbaar te stellen.
- Met corona besmette arbeidsmigranten in de Vion-slachterij in Scherpenzeel zijn mogelijk onder druk gezet om ondanks ziekteverschijnselen toch te gaan werken. Dergelijke druk is normaal al laakbaar, maar kan in de huidige omstandigheden strafbaar zijn. Het is verboden de openbare gezondheid willens en wetens in gevaar te brengen. Dat zegt een woordvoerder van de Inspectie SZW.

Apps

- De Franse corona-app is dinsdag goedgekeurd door de Franse privacywaakhond. Gebruikers krijgen via de app een bericht als zij in contact zijn geweest met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld. Gebruik van de app StopCovid wordt vrijwillig. Het parlement stemt waarschijnlijk woensdag over de app.
- Amnesty International heeft een lek gevonden in de app in Qatar. Tot afgelopen vrijdag kon via het lek medische informatie worden opgevraagd van gebruikers van de app. De Nederlandse app werkt anders dan die van Qatar, maar volgens Amnesty moet dit incident dienen als een waarschuwing voor alle overheden om niet te snel een app te willen bouwen. In een persverklaring schrijft de organisatie dat ze bezorgd is over de snelheid waarmee er aan apps wordt gewerkt, onder meer Nederland wordt bij naam genoemd.

Sport

- Bijna 50 procent van de amateurvoetbalclubs blijft de komende zomer open, schrijft directeur amateurvoetbal Jan Dirk van der Zee op de website van de KNVB. "Uit een recent gehouden enquête onder amateurvoetbalverenigingen is dat gebleken". De clubs gaan onder meer trainingen geven en wedstrijden organiseren voor spelers die niet op vakantie zijn.
- NOC*NSF laat weten dat sporters zich geen zorgen hoeven te maken over het behoud van financiële zekerheid. Technisch directeur Maurits Hendriks: "Zolang de internationale competitie stilstaat, zullen Nederlandse sporters hun status niet kwijtraken. Ook al duurt dat nog een half jaar of langer. Ik vind het belangrijk om dat nu uit te spreken. Het geld komt van VWS en van daaruit krijgen wij de volle medewerking. Je kunt het sporters nu niet kwalijk nemen dat er selectiemomenten zijn." Volgens de technisch directeur zou het van cruciaal belang zijn dat het vangnet ook voor profsporters zonder A-status op orde komt.
- Het gehanteerde principe van het IOC, alleen Spelen als het veilig is voor de deelnemers, is dinsdag onderschreven door NOC*NSF. Directeur Gerard Dielessen: "Wij blijven wel optimistisch. Overal in de wereld zie je dat na hoge besmettingscijfers het toch lukt om de curve te laten dalen." Medicus Cees-Rein van den Hoogenband stelt dat het vaccin het sleutelwoord is wat betreft de doorgang van de Olympische Spelen: "(...) Of dat op tijd kan worden ontwikkeld. Spannender kan ik het niet maken."

Wat zien, ruiken, voelen, horen, proeven mensen (zintuigelijke waarnemingen)?

- Volkskrant doet verslag van de woonsituatie van enkele arbeidsmigranten die (onder meer) in de vleessector werken. Wisselende verhalen: van prima woningen, tot "de hel". Arbeidsmigrant in het Polenhotel in Best: "Er zitten hier ratten in de muur, er is geen wifi, geen tv, er zijn geen gordijnen en de koelkast is kapot." Oprichter Frank van Gool van uitzendbureau Otto Workforce over de appartementen die hij verhuurt: "Ik zou er bijna zelf gaan wonen. Als ik een arbeidsmigrant was, natuurlijk."

Betekenisgeving*Welke oproepen worden gedaan?*

Nertsen

- De gemeente Gemert-Bakel roept minister Schouten op over te gaan op ruiming van besmette nertsenfokkerijen, een ophokplicht voor katten en honden in een straal van vijfhonderd meter rondom een besmette nertsenfokkerij. En als laatste bij het vermoeden van besmetting op een nertsenfokkerij in omgeving waarschuwborden plaatsen. "Direct handelen, niet wachten op uitslagen en niet pas na een week informeren".
- Verder roepen de raadsleden van Gemert-Bakel op dat in en rondom nertsenfarms wordt gemeten op de aanwezigheid van het coronavirus. Die metingen moeten niet alleen gedaan worden bij dieren en mensen maar ook op materiaal en fijnstof in de lucht.

Welke emoties, waardeoordelen, kwalificaties, kritiek, steun worden gegeven?

- [Over de besmettingen in het St Jansdal ziekenhuis] Zorgmanager Frits van der Velde laat weten dat patiënten die al een tijdje op de verpleegafdeling lagen plotseling positief hebben getest op corona. Eerder in de opname zouden zij nog negatief hebben getest. De oorzaak zou nog onderzocht worden. Het zou volgens Van der Velde kunnen komen door bezoek – dat mondjesmaat werd toegelaten-, een personeelslid of doordat het virus door een lange incubatietijd eerder niet is opgemerkt. In het ziekenhuis zou het aantal coronapatiënten ook langzamer teruglopen dan in andere ziekenhuizen omdat in de buurt een aantal haarden zouden zijn, aldus de zorgmanager. Een aantal patiënten is inmiddels overgebracht naar andere ziekenhuizen en ook niet-spoedeisende operaties zijn afgebeeld.
- 99 onderwijs- en opvangmedewerkers zijn besmet met Covid-19, blijkt uit cijfers van het RIVM. Bestuurder Jelmer Evers van de Algemene Onderwijsbond is blij dat het RIVM met cijfers naar buiten komt. "Transparantie is belangrijk om vertrouwen op te bouwen bij onderwijspersoneel. Meer duidelijkheid kan de zorgen wegnemen die leven in onze achterban. Zeker als de cijfers zich zo doorzetten, geeft dat vertrouwen." Evers is niet tegen heropening, maar vindt wel dat het Kabinet volgende week goed moet kijken naar de laatste cijfers en de resultaten van onderzoeken in o.a. Denemarken. Hij wil ook dat alle inzichten naar buiten komen. "Onze leden zitten echt te wachten op meer transparantie."
- Bij het College voor de Rechten van de Mens regent het meldingen over de anderhalvemetersamenleving. Op een geopend meldpunt komen veel klachten binnen. College-voorzitter Adriana van Dooijeweert noemt deze ontwikkeling zorgelijk. "Iedereen moet gelijkwaardig mee kunnen doen aan onze maatschappij. Dat zegt het VN-verdrag Handicap. Sinds de coronacrisis zijn de zorgen over de toegankelijkheid voor mensen met een beperking toegenomen."
- Directeur van NL Actief, Ronald Wouters, zegt niet te willen reageren op speculaties over nog geen besluit over de sportscholen. De vereniging heeft nog geen bericht over het besluit gehad van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. De sportscholen wachten woensdag af. Ze zijn er klaar voor om per 1 juni open te gaan, aldus Wouters.
- In Duitsland valt nog "veel te verbeteren" als het gaat om de controle op grenswerkers die besmet zijn met het coronavirus. Dat zei minister-president Armin Laschet van de Duitse deelstaat Noordrijn-Westfalen na overleg dinsdag met premier Rutte. De kwestie is actueel omdat vorige week bleek dat veel personeelsleden van een slachthuis van vleesverwerker Vion in Groenlo besmet zijn met het virus. Een groot deel van de besmette werknemers woont vlak over de grens in Noordrijn-Westfalen. De lokale Duitse gezondheidsdiensten moeten de quarantaine van de werknemers bevelen en de woonomstandigheden in de gaten houden, zei Laschet. "Daar is nog veel te verbeteren." De gezondheidsdiensten controleren volgens hem nu wel of de werknemers van het slachthuis zich aan de quarantaineregels houden.

Nertsen

- Bioloog Mari van Berlo deed jarenlang onderzoek naar coronavirussen. Hij vindt dat besmette bedrijven geruimd moeten worden. "En als de situatie verergert preventief ruimen." Ook voormalig hoofd infectiebestrijdingen Jos van de Sande liet van zich horen in Gemert. "Het is niet ondenkbaar dat zo'n stal een virusreservoir wordt en dat het virus zich via stofdeeltjes verspreidt." Verder zegt Van de Sande dat de kans dat mensen besmet raken door mensen die in fokkerijen werken heel groot is. "Maar ook katten op boerderijen zijn een groot probleem. Die kunnen namelijk voor besmetting zorgen in de omgeving. Een kwart van de geteste katten was positief. Daar ben ik echt van geschrokken."

- Dierenarts Haiko Koenen is actief in nertsenfokkerijen. Hij zegt samen met collega's heel bezorgd te zijn. Maar hij wil zich niet uitspreken of de dieren geruimd moeten worden. "Ruiming is een beslissing van de sector in overleg met de minister. Het is een rigoureuze maatregel. Maar voor mijn klanten is het een opluchting als het zou gebeuren."
- Burgemeester Michiel van Veen erkent dat de informatievoorziening traag gaat. "Ik kan de gemeenteraad en de inwoners pas informeren als de minister de Kamer informeert. En dat dat traag gaat, hebben we de afgelopen weken wel gezien", zegt Van Veen.
- De gemeenteraad eist dat de burgemeester informatie over een mogelijke besmetting direct meldt aan de gemeenteraad en inwoners. Daarbij wordt dus niet gewacht op bevestiging van het RIVM en groen licht van de minister. "Maar dat staat de minister nooit toe", zegt Van Veen. "Dat kan niet, anders word ik als burgemeester niet meer ingelicht."
- In het commentaar van AD schrijft Hans van Soest dat het Kabinet bij uitbraken van dierziekten als de varkenspest 'doorgaans heel wat doortastender' is. "Hoewel volgens het RIVM omwonenden geen gevaar lopen omdat in luchtmonsters rond de fokkerijen geen virus is aangetroffen, geldt dat wel voor personeel. Wanneer ergens varkenspest of vogelgriep wordt geconstateerd, worden beesten geruimd om de ziekte in te dammen. Dat doen we om te voorkomen dat nog meer dieren worden besmet. Als het gaat om gevaar voor besmetting van dier op mens is eenzelfde voorzorgsmaatregel op zijn plaats. Uiteraard moeten getroffen ondernemers daarvoor ruimhartig schadeloos worden gesteld. Maar het coronavirus heeft ons de afgelopen maanden al te veel verrast om risico's te nemen."

Vleessector

- Uitzendbureau Horizon Meat Services, dat de uitzendkrachten plaatst en huisvest, ontkent met klem dat er enigerlei druk is uitgeoefend op besmette arbeidsmigranten om aan het werk te gaan bij Vion. Volgens een woordvoerder zou daar ook geen enkele reden voor zijn. De uitzendkrachten vallen onder de cao voor de vleessector en hebben op grond daarvan recht op volledige loonbetaling bij ziekte.
- Vakbond FNV heeft de besmettingsrisico's in de vleessector de afgelopen weken herhaaldelijk aan de kaak gesteld en de inspectie opgeroepen beter te controleren en te handhaven, schrijft FD. Maar volgens de inspectie komt de bond niet met concrete voorbeelden over de brug. "We kunnen er niet veel mee zonder namen en rugnummers. Die hebben we tot op heden niet gekregen. Dat is jammer."

Bezoekersregeling verpleeghuizen

- Verpleeghuizen willen dat de strenge bezoekregels sneller worden verruimd. Nóg twee maanden maar één bezoeker per bewoner toelaten, is volgens ActiZ een 'te zwaar offer'. De huidige regeling levert volgens zorgorganisaties pijnlijke situaties op. Bewoners moeten kiezen of ze hun partner of een kind willen zien. Bovendien, zegt ActiZ, is de datum van 15 juli 'uit de lucht gegrepen'. "Nu al zijn verpleeghuizen in staat om meer bezoeken te ontvangen. Hou niet rigide vast aan die datum, maar laat zorgorganisaties hun eigen tempo bepalen", zegt bestuurder Mireille de Wee. "Het offer van bewoners om hun familie nog eens maandenlang niet te zien, is te zwaar."

Zelftesten

- Brabants Dagblad doet verslag van de Janssen Kliniek in Oisterwijk die coronatest afneemt. Eigenaar, plastisch chirurg Martin Janssen, toont hoe hij de test afneemt. "We kijken nu of je antistoffen hebt. Binnen tien minuten weet je of je corona hebt gehad." En even later: "Kijk, dit is mijn uitslag van een tijdje terug. Drie streepjes, dus ik heb het al achter de rug." De test die hij voor 100 euro aanbiedt komt van het Chinese bedrijf Lepu Medical Technology en is volgens Janssen uiterst betrouwbaar. "Het product is goedgekeurd door de FDA En in het onderzoeksrapport staat dat de uitslag in 99 procent van de gevallen klopt (...) en veiliger is dan de tests die het RIVM gebruikt. (...) Kun je na een positieve test weer terug naar het normale leven van voor corona? Ja, in mijn ogen wel."
- In meerdere opzichten gevaarlijk, zo bestempelt het RIVM de actie van de plastisch chirurg. "Er circuleren veel testen die allemaal claimen zeer betrouwbaar te zijn", stelt woordvoerder Harald Wychgel. "Maar tegelijkertijd is er vaak veel onduidelijk over hoe dat is bepaald of kloppen de cijfers niet. Onze virologen bevestigen dat dit bij deze test ook het geval is: het aantal testpersonen is onder meer te klein en er is niet op de juiste manier gemeten." Het RIVM is bang voor schijnveiligheid. "Stel je bent positief getest, wat ga je dan doen? Houd je je dan niet meer aan de regels? Misschien klopt de uitslag niet. En al is dat wel zo, of je immuun bent - en blijft - is onzeker. Het is dan ook zeer onwenselijk dat deze positieve test mensen

geruuststelt. Het normale leven van voor corona hervatten kan heel gevaarlijk zijn. Zowel voor de persoon zelf als voor de directe omgeving."

- Arts-microbioloog en viroloog Jean-Luc Murk van het Elisabeth-TweeSteden Ziekenhuis in Tilburg deelt de zorgen van het RIVM. "Dit is een nieuw virus. We weten daarom nog niet hoe het zich ontwikkelt. Pas over enkele jaren kun je met zekerheid zeggen of je na een coronabesmetting immuun bent. Maar in deze kliniek krijg je een andere boodschap mee. Het gevaar is dat je na een positieve test de deur uitloopt en je eigen koers gaat varen. De overheid heeft een beleid uitgestippeld. Je krijgt chaos als mensen ineens ten onrechte denken dat ze zich niet meer aan die anderhalve meter hoeven te houden. En dan heb ik het nog niet eens over alle risico's op een nieuwe besmettingsgolf."

Hoe wordt naar de overheid gekeken?

Trends in vertrouwen in de maatregelen

- Marc Bonten (UMC Utrecht) en Menno de Jong (Amsterdam UMC) worden gevraagd of Nederland het virus heeft onderschat. "Nee" zeggen de virologen. "Het gloednieuwe virus overdonderde ons allen." Van fouten willen ze ook niet spreken, liever van 'nieuwe inzichten' en wellicht 'verkeerde inschattingen'. Waarbij nadrukkelijk wordt meegegeven dat het de eerste keer is dat we zo iets meemaken.
- Bowlingcentra zijn woedend dat ze pas op 1 september hun deuren weer mogen openen voor publiek. Voorzitter Frits van Dijk van de Nederlandse Vereniging van Bowlingcentra: "Ze zijn compleet het spoor bijster in Den Haag. Wij zijn horecabedrijven die in hun onderneming een spel aanbieden. Het is niet anders dan een dartbord of biljarttafel in de kroeg. Dat het nu opeens als sport wordt gezien is waanzin." De vereniging zou in gesprek zijn met SZW, maar volgens hen zonder succes. Ook wijst de voorzitter erop dat NOC*NSF heeft aangegeven dat bowlen een horeca-sport is en daarmee vergelijkbaar met darten en biljart. "(...) En dan nog zegt Den Haag jullie zijn een sportorganisatie. Nou, schiet mij maar lek."
- Femke de Vries (managing partner bij &samhoud consultancy, bijzonder hoogleraar toezicht en oud bestuurslid AFM) stelt dat de werkelijkheid te complex is om goed te kunnen weergeven in een dashboard.. "Dashboards zijn belangrijk als stuurinformatie. Maar wie richting wil geven zal ze voor al moeten gebruiken als startpunt voor het gesprek. Want de illusie dat met een dashboard de complexe erfelijkheid ook echt kan worden beheerst, is even risicovol als navigeren in de mist."

Trends in vertrouwen in de overheid

- Vijf oud-premiers van Curaçao en de Nederlandse Antillen maken zich zorgen over de relatie met Nederland. Ze vinden dat er sprake is van een gespannen relatie en zijn bezorgd over bewoordingen in brieven en stukken die Nederland stuurt over de situatie op Curaçao en de andere landen. Ze vinden het zorgelijk dat de huidige coronacrisis wordt gekoppeld "aan zaken die in het verleden fout zijn gegaan".

Opiniepeilingen en onderzoeken

- Uit onderzoek van Ipsos in opdracht van Nieuwsuur blijkt een meerderheid het zinvol te vinden dat er vanaf 1 juni mondkapjes in het OV gedragen moet worden. "Ouderen vinden de maatregel vaker zinvol dan jongeren, maar zij lopen natuurlijk ook meer risico", zegt Sjoerd van Heck van Ipsos. Uit het onderzoek blijkt ook dat een meerderheid vindt dat er streng moet worden gecontroleerd in het OV, en dat er boetes moeten worden uitgeschreven voor reizigers die zich niet aan de regels houden. Wel zijn Nederlanders verdeeld over de vraag of het OV ook moet worden opengesteld voor niet-noodzakelijke reizen, bijvoorbeeld naar een museum. "De groep die vindt dat dat wel moet gebeuren (43 procent) is bijna even groot als de groep die dat niet vindt (40 procent)", zegt Van Heck.
- Een op de tien Nederlanders geeft aan de komende tijd de regels voor gebruik van het OV te breken en toch de trein of bus te nemen, ook als dat niet noodzakelijk is. Een meerderheid van de Nederlanders vindt dat deze reizigers het OV mogen worden uitgezet als het te vol is.
- Wat betreft de handhaving van de regels is er nog veel onduidelijk, vertelt buschauffeur Jeroen Wijers van busbedrijf Hermes. Hij zegt er wakker van te liggen. "Wij hebben als buschauffeurs geen handhavende functie. Wat als er iemand wil instappen zonder mondkapje? Ik denk dat dat erg veel discussie gaat opleveren en mogelijk ook agressiviteit."
- De Stelling van de Dag van Telegraaf gaat over de slachterijen. De meeste deelnemers zijn van mening dat slachterijen hun medewerkers beter moeten beschermen. 65% van de respondenten gelooft namelijk niet dat de slachterijen 'coronaveilig' werken. Een meerderheid meent niet dat de vleesvoorziening in gevaar gaat komen. Wel zou drie kwart denken dat het vlees duurder wordt door de problemen in de slachterijen.